

Broj:1555-2-UP/19
Dana, 29.11.2019. godine

MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA I VEZA REPUBLIKE SRPSKE
n/r ministra, gđin Neđo Trninić

PREDMET: Inicijativa za izmjene i dopune Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju Republike Srpske

Poštovani,

Na osnovu člana 7. Zakona o Ombudsmanu za djecu („Službeni glasnik republike Srpske“, broj: 103/08, / 70/12) Ombudsman za djecu podnosi:

**INICIJATIVU
za izmjene i dopune Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju Republike Srpske**

Ombudsman za djecu predlaže Ministarstvu, preduzimanje mjera i aktivnosti u cilju dodatne zaštite djece putnika, kao i u cilju sprječavanja postupaka koja dovode do povreda prava djece, a posebno djece korisnika javnog prevoza, na način da:

- 1. se Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju Republike Srpske definiše da se u motornom vozilu kojim se vrši javni prevoz lica i stvari u drumskom saobraćaju ne mogu prevoziti djeca do 6 godina starosti bez neposrednog pratioca**

Ministarstvo će u roku od 60 dana od dana prijema Inicijative, obavijestiti Instituciju o preduzetim mjerama.

O b r a z l o ž e n j e

Bezbjednost djece u saobraćaju je pitanje od izuzetne važnosti budući da djeca predstavljaju specifičnu kategoriju učesnika u saobraćaju. Kao takvi, najviše su izloženi riziku, s obzirom da nemaju adekvatno razvijenu moć opažanja, a samim tim i predviđanja opasnosti, nemaju navike i znanje o ponašanju u saobraćaju, ne poznaju pravila saobraćaja i sl.

Iz tog razloga, potrebno je pored opštih, poduzimati i posebne mjere namjenjene zaštititi djece – učesnika u saobraćaju, što podrazumijeva zajedničko djelovanje svih subjekata zaštite počevši od porodice, škole, policije, lokalne zajednice, pa i najviših nivoa vlasti, čiji je osnovni zadatak da definisanjem jasnih pravila i uspostavljanjem adekvatne zakonske regulative osiguraju zaštitu ove kategorije djece.

Svi učesnici u saobraćaju, uključujući i djecu, moraju se pridržavati zakonom određenih pravila, bez obzira da li u saobraćaju učestvuju kao pješaci, putnici ili biciklisti, jer samo na taj način moguće je osigurati određeni nivo bezbjednosti učesnika u saobraćaju.

Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima Republike Srpske¹ propisuje da su učesnici u saobraćaju dužni da obrate naročitu pažnju na djecu u saobraćaju.

Članom 84. i 85. Zakona propisano je da dijete do 6 godina starosti može da učestvuje u saobraćaju kao pješak na kolovozu samo ako ima kao neposrednog pratioca lice starije od 16 godina, dok noću kao i prilikom smanjene vidljivosti tokom kretanja po kolovozu neosvijetljenog ili slabo osvijetljenog puta dijete mora imati na vidnom mjestu obilježje sa retroreflektivnim karakteristikama.

Takođe, škola je obavezna da organizuje i sprovodi dodatne mjere bezbjednosti na mjestu i u vrijeme na kome se očekuje veći broj djece koja samostalno učestvuju u saobraćaju.

Konačno, Zakonom je istaknuta i odgovornost organa za saobraćaj za unapređenje saobraćajnog okruženja u zonama škola i u zonama povećanog prisustva ranjivih učesnika u saobraćaju (prilagođavanje okoline djeci i ranjivim učesnicima u saobraćaju), kao i organizovanje školskih saobraćajnih patrola.

Poseban problem predstavlja učešće djece u javnom prevozu. Zakon nije prepoznao djecu putnike kao posebnu kategoriju djece koja treba dodatnu zaštitu, kao što je to slučaj sa djecom pješacima.

Zakonom o prevozu u drumskom saobraćaju Republike Srpske², u članu 16. propisano je da u okviru registrovane djelatnosti prevoza, prevoznik je obavezan da preveze sva lica, odnosno sve stvari koje ovim zakonom ili posebnim propisom nisu izuzete od prevoza.

U motornom vozilu kojim se vrši javni prevoz lica i stvari u drumskom saobraćaju ne mogu se prevoziti bolesna lica koja mogu da ugroze zdravlje drugih lica, ili lica koja su pod dejstvom alkohola, drugih opojnih sredstava, životinje, leševi, eksplozivne materije, predmeti koji mogu povrijediti, oštetiti, uprljati ili pričiniti štetu na vozilu, licima i stvarima koja se prevoze.

Dalje, u motornom vozilu kojim se vrši javni prevoz lica mogu se prevoziti slijepa i slabovidna lica u pratnji psa vodiča koji je izvježban za vođenje slijepih i slabovidnih lica, redovno vakcinisan, drži se na povocu i nosi korpu za njušku.

Novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM kazniće se za prekršaj prevoznik i drugo pravno lice koje odbije da primi na prevoz lica i stvari (član 16. st. 1. i 3) i vrši prevoz suprotno članu 16. stav 2. ovog zakona.

Članom 23. Zakona propisano je da je lice koje se prevozi u autobusu javnog linijskog prevoza dužno da posjeduje voznu kartu koju je obavezno da pokaže na zahtjev ovlašćenog lica.

Vozna karta se izdaje u prostorijama autobuske stanice, odnosno terminala, u poslovnicama prevoznika koje nisu locirane u objektima autobuskih stanica i terminala, i u turističkim agencijama

¹„Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 63/11

²Službeni glasnik Republike Srpske, broj: 47/17

kojima je prevoznik povjerio prodaju karata u skladu sa cjenovnikom i redom vožnje, kao i posredstvom interneta u skladu sa propisima o elektronskom poslovanju.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, nadležni organ jedinice lokalne samouprave može odrediti i druga prodajna mjesta voznih karata za prevoz na području te jedinice lokalne samouprave.

Posada autobusa dužna je da izda voznu kartu u autobusu javnog linijskog prevoza, samo ukoliko je putnik nije pribavio na način propisan st. 3. i 4. ovog člana.

Postupak izdavanja vozne karte iz stava 5. ovog člana i način sankcionisanja za nepostupanje u skladu sa stavom 5. ovog člana mogu propisati prevoznici posebnim aktom.

U proteklom periodu, institucija Ombudsmana za djecu u nekoliko navrata zaprimila je prijave-žalbe kojima se ukazuje na moguće povrede prava djece – učesnika u saobraćaju.

Iako se u navedenim slučajevima uglavnom ukazivalo na neadekvatno ponašanje članova posade motornih vozila prema maloljetnim licima zatečenim bez vozne karte, analiza važećih propisa iz oblasti saobraćaja ukazuje da učešće djece u javnom prevozu nije adekvatno regulisano, odnosno ne postoje zakonske odredbe koje uređuju minimum standard i pravila postupanja kada je u pitanju ova kategorija djece, iako u praksi nailazimo na slučajeve da djeca već od sedme godine života, pa i ranije samostalno koriste usluge javnog prevoza.

Uzimajući u obzir prethodno navedeno, Ombudsman za djecu je u skladu sa svojim ovlaštenjima, u cilju dodatne zaštite djece putnika, kao i u cilju sprječavanja postupaka koja dovode do povreda prava djece, a posebno djece korisnika javnog prevoza, podnosi gore navedenu Inicijativu.

S poštovanjem,

Ombudsman za djecu Republike Srpske
Dragica Radović, dipl. pravnik

